

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 28 noiembrie 2022
(OR. en)

14558/22

**Dosar interinstituțional:
2022/0364 (NLE)**

**POLCOM 165
WTO 211
PECHE 452**

ACTE LEGISLATIVE ȘI ALTE INSTRUMENTE

Subiect: Protocol de modificare a Acordului de la Marrakesh privind constituirea
                                  Organizației Mondiale a Comerțului
                                  Acord privind subvențiile pentru pescuit

---

PROTOCOL
DE MODIFICARE A ACORDULUI DE LA MARRAKESH
PRIVIND CONSTITUIREA ORGANIZAȚIEI MONDIALE A COMERȚULUI
ACORD PRIVIND SUBVENȚIILE PENTRU PESCUIT

MEMBRII ORGANIZAȚIEI MONDIALE A COMERȚULUI,

AVÂND ÎN VEDERE Decizia Conferinței ministeriale din documentul WT/MIN(22)/33 – WT/L/1144, adoptată în temeiul articolului X alineatul (1) din Acordul de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului („Acordul OMC”);

CONVIN URMĂTOARELE:

1. De la intrarea în vigoare a prezentului protocol în temeiul punctului 4, anexa 1A la Acordul OMC se modifică prin includerea Acordului privind subvențiile pentru pescuit, astfel cum figurează în anexa la prezentul protocol, care urmează să fie introdus după Acordul privind subvențiile și măsurile compensatorii.
2. Nu pot fi formulate rezerve cu privire la niciuna dintre dispozițiile prezentului protocol.
3. Prezentul protocol este deschis spre acceptare de către membri.

4. Prezentul protocol intră în vigoare în conformitate cu articolul X alineatul (3) din Acordul OMC¹.
5. Prezentul protocol se depune la directorul general al Organizației Mondiale a Comerțului, care trimite fiecărui membru, fără întârziere, o copie certificată a protocolului și o notificare a fiecărei acceptări în conformitate cu punctul 3.
6. Prezentul protocol se înregistrează în conformitate cu dispozițiile articolului 102 din Carta Organizației Națiunilor Unite.

Întocmit la Geneva, la șaptesprezece iunie două mii douăzeci și doi, într-un singur exemplar, în limbile engleză, franceză și spaniolă, fiecare dintre aceste texte fiind autentic.

---

¹ În scopul calculării acceptărilor în temeiul articolului X alineatul (3) din Acordul OMC, instrumentul de acceptare prezentat de către Uniunea Europeană pentru ea însăși și pentru statele sale membre se consideră ca reprezentând acceptarea de către un număr de membri egal cu numărul de state membre ale Uniunii Europene care sunt membre ale OMC.

ACORDUL PRIVIND SUBVENȚIILE PENTRU PESCUIT

Articolul 1

Domeniul de aplicare

Prezentul acord se aplică subvențiilor, în sensul articolului 1.1 din Acordul privind subvențiile și măsurile compensatorii („Acordul SMC”), care sunt specifice, în sensul articolului 2 din acordul respectiv, pescuitului marin de specii sălbatice și activităților legate de pescuitul pe mare.^{1,2,3}

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului acord:

- (a) „pește” înseamnă toate speciile de resurse marine vii, procesate sau nu;
- (b) „pescuit” înseamnă căutarea, atragerea, localizarea, capturarea, prinderea sau recoltarea de pește sau orice activitate care poate duce, în mod rezonabil, la atragerea, localizarea, capturarea, prinderea sau recoltarea de pește;

---

¹ Pentru o mai mare certitudine, acvacultura și pescuitul în apele continentale sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentului acord.

² Pentru o mai mare certitudine, plățile între guverne, în temeiul acordurilor de acces la pescuit, nu sunt considerate subvenții în sensul prezentului acord.

³ Pentru o mai mare certitudine, în sensul prezentului acord, o subvenție poate fi atribuită membrului care o conferă, indiferent de pavilionul sau de înmatricularea oricărei nave implicate sau de naționalitatea beneficiarului.

- (c) „activități legate de pescuit” înseamnă orice operațiune de sprijin sau de pregătire a pescuitului, inclusiv debarcarea, ambalarea, procesarea, transbordarea sau transportul peștelui care nu a fost debarcat anterior într-un port, precum și asigurarea personalului, a carburantului, a uneltelor de pescuit și a altor provizii pe mare;
- (d) „navă” înseamnă orice navă, vapor de orice tip sau barcă utilizată, echipată sau prevăzută pentru a fi utilizată pentru pescuit sau activități legate de pescuit;
- (e) „operator” înseamnă proprietarul unei nave sau orice persoană care este responsabilă, conduce sau controlează nava.

Articolul 3

Subvenții care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat⁴

- 3.1 Niciun membru nu acordă sau nu menține subvenții în favoarea unei nave sau a unui operator⁵ implicat în activități de pescuit ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) sau în activități legate de pescuit în sprijinul pescuitului INN.

---

⁴ „Pescuit ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN)” înseamnă activitățile descrise la punctul 3 din *Planul internațional de acțiune privind prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat*, adoptat de Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) în 2001.

⁵ În sensul articolului 3, „operator” înseamnă operator în sensul articolului 2 litera (e) în momentul săvârșirii infracțiunii de pescuit INN. Pentru o mai mare certitudine, interdicția de a acorda sau de a menține subvențiile în favoarea operatorilor implicați în activități de pescuit INN se aplică subvențiilor acordate pescuitului și activităților legate de pescuitul pe mare.

- 3.2 În sensul articolului 3.1, se consideră că o navă sau un operator sunt implicați în activități de pescuit INN în cazul în care oricare dintre entitățile următoare ajung la o determinare afirmativă în acest sens^{6,7}:
- (a) un stat membru costier, pentru activități desfășurate în zonele aflate sub jurisdicția sa; sau
  - (b) un stat membru de pavilion, pentru activitățile desfășurate de navele care arborează pavilionul său; sau
  - (c) o organizație regională de gestionare a pescuitului (ORGP) sau un acord regional de gestionare a pescuitului (ARGP) relevant, în conformitate cu normele și procedurile ORGP/ARGP și cu dreptul internațional relevant, inclusiv prin furnizarea în timp util a notificării și a informațiilor relevante, în zonele și pentru speciile care intră în sfera sa de competență.
- 3.3 (a) O determinare afirmativă⁸ în temeiul articolului 3.2 se referă la constatarea finală a unui membru și/sau la includerea finală pe listă de către o ORGP/un ARGP a faptului că o navă sau un operator au fost implicați în activități de pescuit INN.

---

⁶ Nicio dispoziție din prezentul articol nu se interpretează ca obligând membrii să inițieze anchete privind pescuitul INN sau să facă determinări privind pescuitul INN.

⁷ Nicio dispoziție din prezentul articol nu se interpretează ca aducând atingere competenței entităților incluse pe listă în temeiul instrumentelor internaționale relevante sau acordării de noi drepturi entităților incluse pe listă de a face determinări privind pescuitul INN.

⁸ Nicio dispoziție din prezentul articol nu se interpretează ca amânând sau afectând valabilitatea sau caracterul executoriu al unei determinări privind pescuitul INN.

- (b) În sensul articolului 3.2 litera (a), interdicția prevăzută la articolul 3.1 se aplică în cazul în care determinarea de către statul membru costier se bazează pe informații concrete relevante, iar statul membru costier a furnizat statului membru de pavilion și, dacă este cunoscut, membrului care acordă subvenția, următoarele:
- (i) notificarea în timp util, prin canale adecvate, a faptului că o navă sau un operator a fost reținut temporar în așteptarea unei investigații suplimentare pentru implicarea în activități de pescuit INN sau că statul membru costier a inițiat o anchetă privind pescuitul INN, inclusiv trimiteri la orice informații concrete relevante, la actele cu putere de lege, normele administrative, procedurile administrative aplicabile sau la alte măsuri relevante;
  - (ii) posibilitatea de a face schimb de informații relevante⁹ înainte de o determinare, astfel încât aceste informații să poată fi luate în considerare în determinarea finală. Statul membru costier poate specifica modul și perioada de timp în care ar trebui să aibă loc un astfel de schimb de informații; și
  - (iii) notificarea determinării finale și a oricăror sancțiuni aplicate, inclusiv, dacă este cazul, durata acestora.

Statul membru costier notifică decizia pozitivă comitetului prevăzut la articolul 9.1 (denumit în prezentul acord „comitetul”).

---

⁹ De exemplu, aceasta poate include o oportunitate de dialog sau de schimb de informații în scris, dacă acest lucru este solicitat de statul de pavilion sau de membrul care acordă subvenția.

- 3.4 Membrul care acordă subvenția ține seama de natura, gravitatea și repetarea activităților de pescuit INN comise de o navă sau de un operator, atunci când stabilește durata aplicării interdicției prevăzute la articolul 3.1. Interdicția prevăzută la articolul 3.1 se aplică cel puțin atât timp cât sancțiunea¹⁰ care rezultă din determinarea care a declanșat interdicția rămâne în vigoare sau cel puțin atât timp cât nava sau operatorul este inclus pe listă de către o ORGP/un ARGP, luându-se în considerare perioada mai lungă.
- 3.5 Membrul care acordă subvenția notifică comitetului măsurile luate în temeiul articolului 3.1, în conformitate cu articolul 8.3.
- 3.6 În cazul în care statul membru al portului notifică unui membru care acordă subvenția că are motive întemeiate să creadă că o navă din unul dintre porturile sale a fost implicată în activități de pescuit INN, membrul care acordă subvenția ține seama în mod corespunzător de informațiile primite și ia măsurile pe care le consideră adecvate în ceea ce privește subvențiile sale.
- 3.7 Fiecare membru dispune de acte cu putere de lege și/sau proceduri administrative pentru a se asigura că subvențiile menționate la articolul 3.1, inclusiv subvențiile existente la data intrării în vigoare a prezentului acord, nu sunt acordate sau menținute.
- 3.8 Pentru o perioadă de doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, subvențiile acordate sau menținute de țările membre în curs de dezvoltare, inclusiv de țările membre cel mai puțin dezvoltate, până la zona economică exclusivă (ZEE) și în interiorul acesteia, sunt exceptate de la acțiunile întemeiate pe articolele 3.1 și 10 din prezentul acord.

---

¹⁰ Încetarea sancțiunilor este cea prevăzută de legislația sau procedurile autorității care a efectuat determinarea menționată la articolul 3.2.

Articolul 4
Subvenții privind stocurile supraexploatate

- 4.1 Niciun membru nu acordă sau nu menține subvenții pentru pescuit sau activități legate de pescuit în ceea ce privește un stoc supraexploatat.
- 4.2 În sensul prezentului articol, un stoc de pește este supraexploatat dacă este recunoscut ca fiind pescuit excesiv de către membrul costier sub jurisdicția căruia are loc pescuitul sau de către o ORGP/un ARGP relevant în zonele și pentru speciile aflate în competența sa, pe baza celor mai bune dovezi științifice de care dispune.
- 4.3 Fără a aduce atingere articolului 4.1, un membru poate acorda sau menține subvențiile menționate la articolul 4.1, în cazul în care astfel de subvenții sau alte măsuri sunt puse în aplicare pentru a reface stocul la un nivel sustenabil din punct de vedere biologic¹¹.
- 4.4 Pentru o perioadă de doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, subvențiile acordate sau menținute de țările membre în curs de dezvoltare, inclusiv de țările membre cel mai puțin dezvoltate, până la ZEE și în interiorul acesteia, sunt exceptate de la acțiunile întemeiate pe articolele 4.1 și 10 din prezentul acord.

---

¹¹ În sensul prezentului alineat, un nivel sustenabil din punct de vedere biologic este nivelul stabilit de un membru costier care are jurisdicție asupra zonei în care se desfășoară activitatea de pescuit sau activitatea legată de pescuit, utilizând puncte de referință precum captura maximă durabilă (MSY) sau alte puncte de referință, proporționale cu datele disponibile pentru activitatea de pescuit; sau de către o ORGP/un ARGP relevant în zonele și pentru speciile care intră în sfera sa de competență.

Articolul 5
Alte subvenții

- 5.1 Niciun membru nu acordă sau nu menține subvențiile acordate pentru activități de pescuit sau activități legate de pescuit în afara jurisdicției unui stat membru costier sau unui stat terț costier și în afara competenței unei ORGP/unui ARGPI relevant.
- 5.2 Un membru trebuie să acorde o atenție deosebită și să dea dovadă de moderație atunci când acordă subvenții navelor care nu arborează pavilionul său.
- 5.3 Un membru trebuie să acorde o atenție deosebită și să dea dovadă de moderație atunci când acordă subvenții pentru activități de pescuit sau activități legate de pescuit în ceea ce privește stocurile al căror statut este necunoscut.

Articolul 6
Dispoziții specifice pentru țările membre cel mai puțin dezvoltate

Un membru dă dovadă de moderație în ceea ce privește abordarea chestiunilor care implică o țară membră cel mai puțin dezvoltată, iar soluțiile explorate iau în considerare situația specifică a țării membre cel mai puțin dezvoltate implicate, dacă este cazul.

Articolul 7

Asistență tehnică și consolidarea capacităților

Se acordă asistență tehnică specifică și asistență pentru consolidarea capacităților țărilor membre în curs de dezvoltare, inclusiv țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, în scopul punerii în aplicare a disciplinelor prevăzute în prezentul acord. În sprijinul acestei asistențe, se instituie un mecanism voluntar de finanțare al OMC, în cooperare cu organizațiile internaționale relevante, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) și Fondul internațional pentru dezvoltare agricolă. Contribuțiile membrilor OMC la mecanism se efectuează exclusiv pe bază de voluntariat și nu utilizează resurse bugetare obișnuite.

Articolul 8
Notificare și transparență

- 8.1 Fără a aduce atingere articolului 25 din Acordul SMC și pentru a consolida și a îmbunătăți notificările subvențiilor pentru pescuit, precum și pentru a permite o supraveghere mai eficace a punerii în aplicare a angajamentelor privind subvențiile în domeniul pescuitului, fiecare membru:
- (a) furnizează următoarele informații în cadrul notificării periodice a subvențiilor pentru pescuit în temeiul articolului 25 din Acordul SMC^{12,13}: tipul sau natura activității de pescuit pentru care se acordă subvenția;
  - (b) în măsura în care este posibil, furnizează următoarele informații în cadrul notificării periodice a subvențiilor pentru pescuit în temeiul articolului 25 din Acordul SMC^{12,13}:
    - (i) situația stocurilor de pește din zona de pescuit pentru care se acordă subvenția (de exemplu, supraexploatat, pescuit maxim sustenabil sau subpescuit) și punctele de referință utilizate și dacă aceste stocuri sunt partajate¹⁴ cu orice alt membru sau sunt gestionate de o ORGP/un ARGPI;

---

¹² În sensul articolului 8.1, membrii furnizează aceste informații în plus față de toate informațiile solicitate în temeiul articolului 25 din Acordul SMC și astfel cum se prevede în orice chestionar utilizat de Comitetul SMC, de exemplu G/SCM/6/Rev.1.

¹³ În cazul țărilor membre cel mai puțin dezvoltate și al țărilor membre în curs de dezvoltare cu o cotă anuală din volumul global al producției de capturi marine care nu depășește 0,8 %, conform celor mai recente date FAO publicate, astfel cum au fost transmise de Secretariatul OMC, notificarea informațiilor suplimentare de la prezentul paragraf poate fi efectuată o dată la patru ani.

¹⁴ Termenul „stocuri comune” se referă la stocurile care se găsesc în ZEE a două sau mai multe state membre costiere sau atât în ZEE, cât și într-o zonă situată dincolo de aceasta și adiacentă acesteia.

- (ii) măsurile de conservare și gestionare în vigoare pentru stocul de pește relevant;
- (iii) capacitatea flotei în zona de pescuit pentru care se acordă subvenția;
- (iv) numele și numărul de identificare al navei sau navelor de pescuit care beneficiază de subvenție; și
- (v) date privind capturile, pe specii sau grupuri de specii din zona de pescuit pentru care se acordă¹⁵ subvenția.

8.2 Fiecare membru notifică anual comitetului, în scris, o listă a navelor și operatorilor despre care a determinat în mod afirmativ că au fost implicați în activități de pescuit INN.

8.3 În termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord, fiecare membru informează comitetul cu privire la măsurile existente sau luate pentru a asigura punerea în aplicare și administrarea prezentului acord, inclusiv cu privire la măsurile luate pentru punerea în aplicare a interdicțiilor prevăzute la articolele 3, 4 și 5. De asemenea, fiecare membru informează de îndată comitetul cu privire la orice modificare ulterioară a acestor măsuri, precum și cu privire la noile măsuri luate pentru punerea în aplicare a interdicțiilor prevăzute la articolul 3.

---

¹⁵ În schimb, pentru activitățile de pescuit care vizează mai multe specii, un membru poate furniza alte date relevante și disponibile privind capturile.

- 8.4 În termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord, fiecare membru furnizează comitetului o descriere a regimului său în domeniul pescuitului, cu trimiteri la actele sale cu putere de lege și la procedurile sale administrative relevante pentru prezentul acord, și informează de îndată comitetul cu privire la orice modificări ulterioare. Un membru poate îndeplini această obligație prin punerea la dispoziția Comitetului a unui link electronic actualizat către pagina web a membrului sau către o altă pagină oficială corespunzătoare care conține aceste informații.
- 8.5 Un membru poate solicita informații suplimentare de la membrul care face notificarea cu privire la notificările și informațiile furnizate în temeiul prezentului articol. Membrul care face notificarea răspunde la cererea respectivă cât mai curând posibil, în scris și în mod cuprinzător. În cazul în care un membru consideră că nu a fost furnizată o notificare sau o informație în temeiul prezentului articol, acesta poate aduce chestiunea în atenția membrului respectiv sau a comitetului.

- 8.6 Membrii notifică în scris comitetului, la intrarea în vigoare a prezentului acord, orice ORGP/ARGP la care sunt părți. Această notificare cuprinde cel puțin textul instrumentului juridic de constituire a ORGP/ARGP, zona și speciile aflate în competența sa, informații privind starea stocurilor de pește gestionate, o descriere a măsurilor sale de conservare și gestionare, normele și procedurile care reglementează determinarea pescuitului INN și listele actualizate ale navelor și/sau operatorilor despre care s-a stabilit că au fost implicați în activități de pescuit INN. Această notificare poate fi prezentată fie individual, fie de către un grup de membri¹⁶. Comitetului îi sunt notificate prompt orice modificări ce afectează aceste informații. Secretariatul comitetului păstrează o listă a ORGP/ARGP notificate în temeiul prezentului articol.
- 8.7 Membrii recunosc că notificarea unei măsuri nu aduce atingere (a) statutului său juridic în temeiul GATT 1994, al Acordului SMC sau al prezentului acord; (b) efectele măsurii în temeiul Acordului SMC sau (c) natura măsurii în sine.
- 8.8 Nicio dispoziție a prezentului articol nu impune furnizarea unor informații confidențiale.

---

¹⁶ Această obligație poate fi îndeplinită prin punerea la dispoziție a unui link electronic actualizat către pagina web a membrului care face notificarea sau către o altă pagină oficială corespunzătoare care conține aceste informații.

Articolul 9
Măsuri instituționale

- 9.1 Se constituie un Comitet privind subvențiile pentru pescuit, compus din reprezentanți ai fiecărui membru. Comitetul își alege Președintele și se reunește cel puțin de două ori pe an, precum și la cererea oricărui membru, în conformitate cu dispozițiile pertinente ale prezentului Acord. Comitetul exercită atribuțiile care îi sunt conferite în baza prezentului acord sau de către membri; el acordă membrilor posibilitatea de a proceda la consultări asupra oricărui aspect privitor la funcționarea prezentului acord sau la realizarea obiectivelor acestuia. Secretariatul OMC asigură secretariatul Comitetului.
- 9.2 Comitetul examinează toate informațiile furnizate în temeiul articolelor 3 și 8 și al prezentului articol cel puțin o dată la fiecare doi ani.
- 9.3 Comitetul procedează în fiecare an la o examinare a aplicării și funcționării prezentului acord, ținând cont de obiectivele acestuia. Comitetul informează în fiecare an Consiliul pentru comerțul cu mărfuri cu privire la faptele intervenite în perioada supusă examinării.

- 9.4 În termen de cel mult cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord și, ulterior, la fiecare trei ani, comitetul examinează funcționarea prezentului acord în vederea identificării tuturor modificărilor necesare pentru îmbunătățirea funcționării prezentului acord, ținând seama de obiectivele acestuia. Când va fi cazul, Comitetul poate prezenta Consiliului pentru comerțul cu mărfuri, propuneri de modificare a textului prezentului acord, ținând seama, printre altele, de experiența acumulată în cursul aplicării sale.
- 9.5 Comitetul menține contacte strânse cu FAO și cu alte organizații internaționale relevante din domeniul gestionării pescuitului, inclusiv cu ORGP/ARGP relevante.

Articolul 10

Soluționarea litigiilor

- 10.1 Prevederile articolelor XXII și XXIII ale GATT 1994, astfel cum au fost elaborate și aplicate prin Înțelegerea privind soluționarea litigiilor, se aplică și în cazul consultărilor și soluționării litigiilor în baza prezentului acord, cu excepția situațiilor în care prezentul acord prevede altfel, în mod expres¹⁷.

---

¹⁷ Articolul XXIII alineatul (1) literele (b) și (c) din GATT 1994 și articolul 26 din Înțelegerea privind soluționarea litigiilor nu se aplică soluționării litigiilor în temeiul prezentului acord.

10.2 Fără a aduce atingere articolului 10.1, dispozițiile articolului 4 din Acordul SMC¹⁸ se aplică consultărilor și soluționării litigiilor în temeiul articolelor 3, 4 și 5 din prezentul acord.

Articolul 11

Dispoziții finale

11.1 Sub rezerva dispozițiilor articolelor 3 și 4, nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică un membru să acorde o subvenție pentru ajutor în caz de dezastre¹⁹, cu condiția ca subvenția să fie:

- (a) limitată la ajutorul pentru un anumit dezastru;
- (b) limitată la zona geografică afectată;
- (c) limitată în timp; și
- (d) în cazul subvențiilor pentru reconstrucție, limitată la refacerea pescăriilor afectate și/sau a flotei afectate la nivelul anterior dezastrelor.

---

¹⁸ În sensul prezentului articol, „subvenție interzisă” de la articolul 4 din Acordul SMC se referă la subvențiile care fac obiectul interdicției prevăzute la articolul 3, 4 sau 5 din prezentul acord.

¹⁹ Pentru mai multă certitudine, această dispoziție nu se aplică crizelor economice sau financiare.

- 11.2 (a) Prezentul acord, inclusiv eventualele constatări, recomandări și hotărâri cu privire la acesta, nu are implicații juridice în ceea ce privește revendicările teritoriale sau delimitarea frontierelor maritime.
- (b) Un comitet constituit în temeiul articolului 10 din prezentul acord nu face nicio constatare cu privire la orice pretenție care i-ar impune să își bazeze constatările pe revendicări teritoriale sau pe delimitări ale frontierelor maritime²⁰ declarate.
- 11.3 Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează sau nu se aplică într-un mod care să aducă atingere jurisdicției, drepturilor și obligațiilor membrilor care decurg din dreptul internațional, inclusiv din dreptul mării²¹.
- 11.4 Cu excepția cazului în care se prevede altfel, nicio dispoziție a prezentului acord nu implică faptul că un membru este obligat să aplice măsuri sau decizii luate de orice ORGP/ARGP la care nu este parte sau parte cooperantă necontractantă sau să recunoască o astfel de organizație sau un astfel de acord.

---

²⁰ Această limitare se aplică, de asemenea, unui arbitru stabilit în temeiul articolului 25 din Memorandumul de înțelegere privind soluționarea litigiilor.

²¹ Inclusiv normele și procedurile ORGP/ARGP.

11.5 Prezentul acord nu modifică și nici nu anulează drepturile și obligațiile prevăzute în Acordul SMC.

Articolul 12

Denunțarea acordului în cazul în care nu sunt adoptate discipline cuprinzătoare

În cazul în care nu se adoptă discipline cuprinzătoare în termen de patru ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord și cu excepția cazului în care Consiliul General decide altfel, prezentul acord încetează imediat.
